

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne, izvzemati nedelje in prazniki — inserati do 50 pett vrat s Din 2, do 100 vrat s Din 2.50, od 100 do 300 vrat s Din 3, večji inserati pett vrsta Din 4. — Popust po dogovoru, inseratu davek posebej. — »Slovenski Narod« veja mesečno v Jugoslaviji Din 12. — za inozemstvo Din 25. — Rokopisi se ne vratajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNOST
LJUBLJANA, Kurentova ulica 8, telef. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-34, 31-35 in 31-36

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.

Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Posledice novega režima v Avstriji:

Zaplemba milijardnega premoženja nasprotnikov

Prvi so prišli pod udar Habsburžani, ki jim je zaplenjeno vse premoženje — Enaka usoda je daletela barona Rothschilda — Tudi vsi begunci bodo razlaženi

Dunaj, 26. aprila br. Avstrijski pokrajski namestnik Seyss-Inquart (njegovo pravo ime je Zajc-Cvrtiček) je v sporazumu na naročilu berlinske vlade izdal uredbo, s katero je odrejena zaplemba vsega premoženja nekdajšnje avstrijske habsburške dinastije. Kakor znano, je bilo to premoženje po prevratu že enkrat zaplenjeno od tedanjega republikanskega režima. Republikanski režim je dočil dohodke iz tega premoženja, ki obsegajo ogromna in dobro posestva, za podprtjanje invalidov, vojnih vdov in sirot. Ustanovljen je bil poseben fond, iz katerega so se plačevala te podpore. Leta 1935 pa je klerikalna Schuschniggova vlada izdala zakon, s katerim je bilo odrejeno, da se vse svoječasno zaplenjeno premoženje dinastije vrne Habsburžanom. Ta zakon je stopil v veljavo 1. decembra 1937.

Sedaj je z novo uredbo ta zakon ukinjen in odrejena ponovna zaplemba vsega tega premoženja, toda ne več v korist vojnih invalidov, vdov in sirot, marveč na korist narodno-socialistične stranke. Postavljen je poseben upravitelj, ki bo vodi premožensko upravo in odvajal dohodke v stranki, blagajno, dokler se posamezna posestva, gradovi in ustanove ne pretvorijo v posamezne stranske institucije.

Poleg bivšega dvora na Dunaju in slovenske Schönbrunnne so zaplenjeni gradci Ort, Esslingen, Grosszenzendorf in Eckartsau na Nižjem Avstrijskem z vsem pripadajočim zemljiščem, nadalje domene Vesendorf, Laxenburg z dvori in parki, domene Bergs-

Češki odgovor Henleinu: odločen »Ne!«
Ves češkoslovaški tisk soglasno odklanja stališče Nemcev in smatra njihove zahteve za docela nesprejemljive

Praga, 26. aprila br. Vsi današnji češkoslovaški listi se bavijo z zahtevami, ki jih je na kongresu sudske nemške stranke v nedeljo postavil Konrad Henlein. V svojem govoru je med drugim postavil zahtevo po popolni avtonomiji po Nemčih naseljenih pokrajini. Prav tako je naglasil, da se smatrajo vsi pripadniki njegove stranke za narodne socialiste ter da vztrajajo pri svojem stališču, da se jim mora priznati popolna svoboda udejstvovanja v javnem in državnem življenju.

Brez razlike na strankarsko usmerjenost odklanjajo vsi češki listi te zahteve kot docela nesprejemljive in naglašajo, da mora biti odgovor na to le odločen »Ne!«. Ves češkoslovaški narod se mora spričati takega

stališča Nemcev postaviti v enotno fronto. Priznanje Henleinovega stališča bi pomnilo razkosanje države in ustvarjanje narodno-socialistične državice v državi, ki bi bilo skošalo terorizirati vso Češkoslovaško.

Listi navajajo tudi pisanje tujega tiska in opozarjajo na to, da so Henleinove zahteve naleteli na skrajno neugoden odmev zlasti v Parizu in Londonu. Tam priznavajo da je tako stališče za Češkoslovaško nesprejemljivo, priznavajo pa tudi, da je češkoslovaška vlada pokazala toliko dobre volje za pravilno ureditev manjšinskega problema, kakor nobena druga vlaška kateri drugi države.

Madžarski revolucionisti dvigajo glave
Resolucija madžarske revolucionistične lige - ČSR
naj se razkosa, da se ustvari Velika Madžarska

Budimpešta, 26. aprila r. Madžarska revolucionistična liga je začela zadnje čase zopet razvijati živahn propagando. Vladje so prišli delegati iz vse države, udeležili pa so se ga tudi skoraj vse vladni poslanci. Na zborovanju so govorili najstni, na kateri pozivajo vsego na to, da je izredno ugoden za urešenje madžarskih revolucionističnih teženj. Vlada naj izkoristi mednarodno situacijo in takoj primerno diplomatsko akcijo, med tem ko bo liga v potravnosti države razvila živahn propagando za urešenje madžarskih sanj o Veliki Madžarski.

Uvod v to propagando je tvorilo nedeljsko zborovanje v pešterski Redutti. Na zborovanju so prišli delegati iz vse države, udeležili pa so se ga tudi skoraj vse vladni poslanci. Na zborovanju so govorili najstni, na kateri pozivajo takojšnjo rešitev narodnostnega vprašanja na Češkoslovaškem. Resolucija naglaša med drugim da je Češkoslovaška prava sramota samoodločbe narodov, ker so bili nečeški narodi proti svoji volji priključeni Češkoslovaški Češko-slovaški delegati so na mirovnih konfe-

rencih nastopali s ponarejenimi zemljevidi in z napacnimi podatki. Na ta način so odtrgli vso gornjo Madžarsko od njene tisočine domovine. Madžari, Nemci in Poljaki so v ČSR oropani najprimitivnejših pravic in izročeni strahovladi soldateske. Dalje pravi resolucija, da je Češkoslovaška zgradila sovjetsku boljševizmu most do Srednje Evrope in ogroža s tem srednje evropsko kulturno ter državno in družabni red. Na koncu zahteva resolucija, da se sprito vsega tega da nemški, madžarski, poljski, maloruski in slovenski manjšini, ki tvorijo večino v ČSR, možnost in priliku, da same odločajo o svoji usodi. Češkoslovaška potvrdba mora izgniti in madžarske pokrajine vrniti Madžarski, prav tako, kakor se morajo tudi vse ostale Madžarski odvrta ozemlja vrniti in združiti v Veliko Madžarsko. Pri tem je mišljena zlasti Jugoslavija in Rumunija, s katerimi naj se Madžarska ne pogaja prej glede sodelovanja, dokler ne bo popravljena Madžarski krivica, ki ji je storjena s trianonskim diktatom.

Trgovinska pogajanja z Nemčijo

Beograd, 26. aprila r. V četrtek odprtje v Berlin jugoslovanska delegacija za trgovinska pogajanja z Nemčijo, ki se bo do pridela 3. maja v Berlinu. Delegaciji načeluje pomočnik zunanjega ministra dr. Pilja. S priključitvijo Avstrije k Nemčiji je nastal tudi v gospodarskih odnosih z Jugoslavijo nov položaj. Kljub političnemu priključku obotanja še vedno karinska meja med Avstrijo in Nemčijo, kar ovira tudi razvoj trgovinskih odnosov z drugimi državami. Predvsem gre za urešenje trgovskega in platičnega prometa.

Tudi Rothschildovo imetje zaplenjeno

Enak usoda, kakor Habsburžani, je doletela tudi znanega dunajskoga finančnika barona Rothschilda. Čigar rodbina je celih 200 let igrala načinjajo vlogo na finančnem področju nekdajne Avstrije. Tudi v tem primeru gre za ogromna posestva ter starih industrijskih podjetij miliardne vrednosti. Točen obseg tega imetja še ni znani, cene ga pa na blizu dve milijardi. Rothschild ne bo dobil za vse svoje premoženje nobene odškodnine, ker ga obtožujejo, da je podpiral Habsburžane in njihovo propagando za povrnitev na avstrijski prostol.

Za monarchiste - vešala

Značilen članek o stališču novega režima do monarchistov je objavljen službeni organ narodno-socialistične stranke »Völkischer Beobachter« v svoji dunajski izdaji. V uvodniku naglaša, da spadajo monarchisti in komunisti v en koš. Enako odločno bodo, kakor komunistom, napoveduje tudi monarchistom, ki jih bo režim do kraja iztrebil. Zapeljanci imajo sedaj še čas, da spoznajo svojo zmoto. Kdor pa se bo se nadalje ogreval za monarchistično propagando in za Habsburžane, bo enako kakor komunisti proglašen za največjega sovražnika naroda in države in za njega pa enako zakon — smrt na vešalah.

Lidové listy, glasilo češke katoliške sli-
do (ljudske) stranke, katere vodja je prelat dr. Šramek, dolgoletni minister v češkoslovaški vladi, so objavili pod zgornjim naslovom na prvi strani članek, v katerem pišejo doslovno:

Politični obzornik

Grobijevi

Beograjska revija »Krug« je priobčila tole umestno beležko: »Zagrebški listi beležijo, da je neka skupina frankovskih novinarjev v Zagrebu ob priliki 1. aprila izdala privaten listič, ki bi naj bil baje šaljiv. List nosi naslov »Aprilska revolucija«, ki pa ne samo ni šaljiv in ne duhovit, marveč kaže v najzadostnejši goloti degeneriranost in služenje protislavenskim ciljem frankovskih elementov v našem narodu. Gotovo polovica teh tako zvanih šaljiv in dovitip je naslovljena na adreso naših bratov Čehoslovakov z izrazi, kakor so »Praski Radio Kredler ali »Pemška Tikva«, in s podlimi trditvami, da Čehi »že dvajset let osrečjuje Slovake s palicami in z baji dovitipnim vestmi o tem, kako so »v strahovitem zaletu prodile motorizirane nemške divizije na grebene Krkonošev«, tako da se je »vse treslo, kakor da je prišel sodni dan za vse Pemece. — Tejd grobijevi ni potreba nobenega komentarja. Ona je prav tako protihrvatska, kakor je protičeška, s jeverna slika onih, ki so že od davnega navajeni služiti vsakomur.«

MI s svoje strani vprašamo: Ali ni v Zagrebu nikogar, ki bi smatral za svojo dolžnost, da pošten Hrvat in Slovan — saj vendar še ni vseh bratov Hrvatov okužila — gotška teorija —, da bi takim novinarškim kanaljem, ki so napisale in izdane pamphlet »Aprilska revolucija«, pošteno navel oslovska ušeša?

Zdař Bůh v lesokolském sletu!

»Lidové listy«, glasilo češke katoliške sli-
do (ljudske) stranke, katere vodja je prelat dr. Šramek, dolgoletni minister v češkoslovaški vladi, so objavili pod zgornjim naslovom na prvi strani članek, v katerem pišejo doslovno:

»Letos bomo videli v Pragi vsesokolský zlet. Lice v lice važnim trenutkom, ki jih preživlja naša država, hočemo k temu spre-
govoriti nekaj odkritiščnih besed.«

Danes bolj, kakor kdaj preje, je treba, da bi imel naš narod in všeč češče pred očmi, mogočne in prizipevalne mani-
festacije naše narodne sile, discipline, utr-
jenosti in odločnosti. Temu cilju neizmer-
no dobro služijo velike manifestacije vseh naših telovadnih organizacij in naj je to Orel, Sokol ali Delavska telovadna enota.
Danes si ne smemo dovoljevati nobenih malenkostnih preprič in kritik danes moramo zares iskati samo to, kar bi bilo spo-
sobno vzbudit in ojačiti samozavest v pa-
triotezmu našega ljudstva.

Zato smatramo za srečno okolnost, da se bo prav letos v Pragi vršil vsesokolski zlet, prihodnje leto pa zlet našega orlovnstva. Želimo, da bi v interesu naroda in države njih uspeh bil zares izredno velik, da bi narodu in vsemu svetu pokazal in dokazal, kako globoko je v vseh narodnih slojih brez razlike prepričanja ukoreninjen zlasti ideal obrambe države in pripravljenosti vsega naroda za to obrambo.

Želimo pa si še nekaj: Je dolžnost vseh vodilnih osebnosti naših velikih patriotskih telovadnih korporacij delovati z vsemi sred-
stvi na to, da bi se tako med vodstvi, ka-
kor med članstvom uveljavljati in razvijati duh vzajemnega sodelovanja in znosljivo-
sti, ki ga tako zelo priporoča gospod prez-
ident naše države...« — Kdor ima oči, nai vidi, kdor ima ušeša, nai sliši!

Zagrebški frankouski list

čestita...

»Obzorja poroča: »Tedenik »Nezavisnosti« objavlja na uvodni strani tole beležko: »Petdesetletnica vođe rajha — V sredo 20. t. m. je dovršil štirideset let svoje življenja Adolf Hitler, kancelar in vođa Velike Nemčije. V vsej Nemčiji, kakor tudi prišel v svetu, kjer žive Nemci, so proslavili to dan kar najveselnostne. Iz vseh krajev sveta so prispele Hitlerju če-
stite.«

Borba se nadaljuje

Borba med Jugoslov. strokovno zvezo, ki jo vodi Jože Gostinčar, in med Zvezo zdrženj delavcev, kjer imata glavno besedo kapelan Krizman in tehn. Škerbec, se na-
daljuje na celi črti, vendar se zdi, da je krščansko-socialno delavstvo po svoji veli-
ki večini na Gostinčarjevi strani. Zakaj je nastal spor med obema skupinama, dose-
ljeni smo prav vedeli. Prave vzroke spora je sedaj razkril predsednik ZZD v Kranju Alojz Megla, ki je na ustanovnem zboru v Gorenjevcu, ugotovil tole: »Ko je JSZ približno pred 7 leti na svojem občnem zboru zavela sta-
nje, da se hoče voditi sama, brez duhovnikov, ko je zahtevala odstranitev katoli-
ških duhovnikov iz svojih vrst, je kocka padla. Kar so gospodje generali JSZ žeeli, se je zgodilo. Duhovnik je šel, pa tudi mi smo šli, zavedni katoliški delavci, ker smo vi-
deli, da ni vse da redi in da se ne da več popraviti. Ostali so sami strahopetci, ml. če-
neži in pa oni pošteni jazjati, ki so še upali, da se da popraviti in urediti. In vendar se ni uredilo in se najbrže nikoli ne bo...«

Tako je govoril Alojz Megla in sedaj smo si vsaj na jasnom, zakaj Škerbecovo gla-
silo tako besno napada Gostinčarjevo or-
ganizacijo.

Pevski zbor bolgarskih učiteljic

Ljubljana, 26. aprila AA Albanska agen-
cija poroča: Včeraj so se začele v Tirani velike svečanosti o priliki poroke kraja Zogu z madžarsko grifico Appony. Po dolgih in obsežnih pripravah za te svečanosti je albanska prestolnica že vsa v svečanom razpoloženju. Po glavnih ulicah stojijo slavoloki okrašeni z albanskim grbom in zastavami z rodoljubnimi napisimi Eden teh napisov se glasi: »Vaše veličanstvo, vaša moč je v ljubecni do naroda. Naj vaša dinastija večno živi!« Drugi napi-
se je tale: »Sreća vladarske dvojice je porok za blagostanje albanskega naroda.« Pred dvorcem rodbine Libohova, kjer se je nastal italijanski zunanjji minister grof Ciano, so postavili slavolok z napisom »Zivel grof Ciano!« Na slavoloku, ki je postavljen pred dvorcem, v katerem stanuje vojvoda Bergamski, je napisano »Zivel kraljevska in cesarska savojska hiša!«

Svečanosti so se začele z obiskom v mavzoleju, v katerem je pokopana kraljica Matilde. Drugo za drugim so položili v tem mavzoleju zastopništva vlad, vojske, mornarice, zvezne balkanskega zdravstva, zastopništva posameznih albanskih krajev in drugih številnih organizacij. Ob 8.45 se je zbrala velika množica ljudstva pred občinsko zgradbo in je vzklikala NJ. Vel. kralju in bodoči kraljici. Predsednik tiranske občine je sprejel ob

imel z balkona govor, v katerem je med drugim primerjal današnje svečanosti z onimi, ki so bile očete leta 1451, ko se je poročil Skenderbeg. Predsednik občine je posebno poudaril, da so na te svečanosti prisluhi tudi visoke osebnosti, med drugimi italijanski zunanjim ministrom grofom Ciano, bergamskim vojvodom, poslanikom 17. držav, in številnim drugim uglednim velikimi. V Tirano je tokrat prišlo tudi nad 80 tujih novinarjev, med katerimi so predstavniki najuglednejših listov z vsega sveta. Svoj govor je zaključil z vzklikom kralju Zogu, kraljici Geraldini, kraljevskemu domu in albanskemu narodu. Po govoru predsednika tiranske občine se je razvila impozantan sprevod po glavnih tiranskih ulicah. Množice so v tem sprevedu pele domoljubne pesmi. Manifestantje so priredili navdušene ovacije pred dvorcem, v katerem stanejo visoka ne

Obnovitev dela v strojnih tovarnah?

To ni samo zadava podjetja, temveč tudi posamezno
socialno vprašanje

Ljubljana, 26. aprila

Že skoraj pol leta se delavstvo Strojnih tovarn in liven vprašuje, ali bo tovarna zadeva obnovljena ali ne. To vprašanje je za delavce življenjskega pomena, vendar jum nihče ne odgovori dočelno. Posledice te negotovosti so postale za marsikoga v pravem poenemu hamede usodne in zdaj je pac že čas, da se tudi na pristojnih mestih pozanimajo za množico nezaposlenih delavcev, ki so čakali tako dolgo v zaupanju na obnovitev obrata. Povedati je treba, da delavstvo ni čakalo tako dolgo na obnovitev dela v strojnih tovarnah zgorj iz prazne zaupljivosti; delavstvo je ravnotežljivo objubljalo, da se bo delo kmalu zadevo.

Da gre v resnici za pomembno socialno vprašanje, ki ne more biti le gospodna zadeva, kaže se to, da je večina bivših delavcev Strojnih tovarn in liven nezaposlenih. Morda bi kdo misli, da so brez dela predvsem po lastni krividi, zato se moramo nekoliko dotakniti razmer, v kakršnih žive nezaposleni kovinarji s svojimi družinami. Samo po sebi se razume, da je večina nezaposlenih delavcev kmalu zadeva pozvedovati za delom, ko je bilo 18. oktobra ustavljeno delo v tovarni. Toda v Ljubljani in njeni bližini ni bilo za nje časa. Od časa do časa se je le ponudila prilika, da bi dobitio delo po nekaj kvalificiranih delavcev v oddaljenih krajih. Dokler ni bilo poravnalnega postopanja ter poravnava na sodišču, je delavstvo čakalo na odločitev, ali bo tovarna prodana ali bo podjetje sanirano. Poroceni delavci, redniki družin, se ne morejo kratko izčekati, čez not v oddaljene kraje. Večina nima niti denarja za prevozne stroške. Otroci mnogih nezaposlenih kovinarjev obiskujejo šole, nekateri tudi srednje šole in bi bila že zaradi tega težava preselejanja v druge banovine. Ne kdo tudi, da bi odkupil v druge kraje samo družinski redniki ter da bi pustili družine te, v nekaterih krajih je zaslužek takšen, da bi delavec nikakor ne zasluzil dovolj za dvojno gospodinjstvo. Nekateri delavci pa imajo tudi že bridek skusnine z izkušnjem zaslužka v drugih banovinah.

Ko je prišlo do poravnave (razprava je bila 22. januarja), je delavstvo se trdneje upalo, da se bo delo kmalu zadevo. Podjetje se je obvezalo, da bo v letu dni poravnalo dolgove in delavci, ki jim gre prvenstvena pravica, so prizakovati, da bo do kmalu prejeli mezdne. V začetku februarja so se oglašili zastopniki delavstva v ravnotežljivosti, da se pozanimajo, ali bo tovarna kmalu zadeva obravljati. Vprašali so, ali bo obrat obnovljen čez 2 meseca.

20 let se bosta pokorila

Obsedba roparskih morilcev Ivana Bevardija in Ivana Šajteglja pred mariborskim sodiščem

Maribor, 26. aprila

Razprava proti roparskim morilcem Ivanu Bevardiju in Ivanu Šajteglju, ki se je pričela okoli 10., je bila razmeroma kratka in je bila sodba že opokine izrečena. Najprej je bil zaslišan Bevardi. Na predsedniškovo vprašanje, če se ščuti krivega v smislu otožbe, je polglasno odgovoril, da je sicer kriv, toda ne v tem smislu, ker mu ocita otožnika. Res je, da je s sekoj pobil Dolničarja, vendar ga je k zločinu nagovoril Šajtegel. Imel je tudi napisan zagovor in ga hotel prebrati, vendar mu je predsednik senata dr. Tombak dejal, da je bolje če vse ustremno opriše, kako se je zgodilo. Bevardi je nato povedal, da sta šla 19. februarja s Šajteglem na Pohorje z namenom, da bi oropala kakega turista. Bila je baš sobota, oba sta bila brez denarja in rada bi šla na kakovo zabavo. Bevardi je tudi povedal, da ga je Šajtegel že 14 dni poprej zagovarjal, da bi napadla kakega smučarja in ga oropala in nekotru mu je predlagal, da napadeta nekoga starinarja v Vetrinjski ulici, ki ima precej denarja. Ko sta šla na Pohorje, je imel Bevardi s seboj sekiro, skrito pod suknjo. Šajtegel pa zelezen bat.

Na Pohorju sta Dolničarja in Gorupovo prehitela in ju počakala, nakar je Šajtegel zakašil. To je bilo nujno dogovorenje znamenje, nakar sta planila na Dolničarja in Gorupovo. Bevardi je najprej udaril Dolničarja, Šajtegel pa Gorupovo. Na vprašanje, če je Gorupova kricala, je Bevardi dejal, da ne, če da je bila takoj omamljena, nesprotno pa je Šajtegel izpovedal, da je kricala. Ob nesrečni žrtvi sta noben skupaj zavlekla v gozd. Bevardi je zgrabil Dolničarja za noge, Šajtegel pa Gorupovo. Priznal je tudi, da sta Gorupovo skleka, če da je imel Šajtegel gotove namene. Po zločinu sta res obema žrtvama vzel se predmete, edisa malo dalje in pojedel nekaj jestiv.

Druži je bil zaslišan Šajtegel, ki je povedal, da je Bevardi prvi prišel na misel, oropati kakega turista. Tudi mu je on dal bat ter raznoljub ves načrt za napad. Ko sta Dolničarje in Šajtegel počakala v klancu pod Mrzlim stuhencem. Bevardi je sel na Gorupovo in ji podstavljal nogo, da je padla. Ko je zakrala, se je Dolničar obrnil in skoti proti Bevardiju ter ga z nožem sunil. Bevardi je nato počkal Šajtegla na pomoč, nakar sta obe Dolničarja in Žensko pobila na tla, ju zavlekla v gozd in oropala. V splošnem se je Šajtegel zagovarjal, da ga je k zločinu nagovoril Bevardi. Še je zato obdelal soudešči pri zločinu, ker ju je izdal.

Razprava je pokazala, da sta obe zločinci popolno moralna izpirjena. Dočim je Šajtegel svoje dejanje deloma odkritosrno prizaval, je bil Bevardi med vso razpravo izredno zakriten, in je na vsak način hotel večji delik krvide napraviti Šajtegлу, zatrjuječ, da je ta tudi pobral ves plen in mu dal le 20 din. Oba sta zatrjevala, da Dolničar pri sebi ni imel več nego 50 din, vendar se nista, da sta lagala, kajti Dolničar in Gorupova sta imela običajno po več sto din in nujno. Dolničar prav gotovo ne bi bil na Pohorje preseleval z nekaj din v žepu. Ocenilki so nujno ugotovili, da je imel Šajtegel po zločinu veliko veste. Prav govorje pa je, da je pri zločinu igral glavno vlogo Bevardi, ki je tudi prizpel morilcev, kar zaznajoči sta zmanjšali zagonitve.

Do tukaj ne inkotira ovojih množičev, ker je razvidno tudi iz tega, da so vse še po več let pri nem v službi, kakov je bil tudi Tone sam. Priponjeni jo je, da je došel v slastičarski obrot v primerni s dobrovo, ki delajo na ostankih ali na starih ali v tovarnah, deljavci delo, posamezni delci v posamez-

ni prostoru. ni izpostavljen vremenskim spremembam, uliva boljši sneg, kakov delavce v kemični tovarni, ne pokvari toliko oblike in obutve, kakor delavec pri iskopu struge v Ljubljani. Prizvna instanca je potrdila to sodba.

STIRINA JEDNEVNO SE ODPOVEDUJE LAHIKO VSAK CAS

Trgovskemu pomočniku se more v prvih letih službe odpovedati šest tednov pred istekom vsega četrtekja ali kvartala. Toda kvartal ni identičen s kvartalom v stanovanjskih zadevah, ki so običajni v Ljubljani, ampak to četrtekje se računa po kodeljaju t. i. 1. aprila, 1. julija, 1. oktober in 1. januar. Če hoče teda trgovec, da bi njo povomil 1. januarja več ne delal, mu mora najmanj ali zadnji čas, t. j. 19. novembra odpovedati, ker mora od tega odpovedi do istega proti poletnih 6 tednov. Če se poda odpoved šele dne 20. novembra, velja tega že za 1. april; če zahteva šef, da poslovnik zapusti preje službo, ima ta pravico zahtevati polno plačo do konca meseča. Isto velja analogno za ostala četrtekja. Drugače je pri službi, ki so zaposleni v trgovinah; takim se odpoveduje na 14 dni lahko vsak čas. Tone je bil sluga v trgovini; imel je 900 din mesečne plače; dne 16. decembra ga je šef odslobil brez odpovedi in mu izplačal mezdjo za vse mesec december. Tone je izločeval medzo že za čas od 1. do 14. januarja, ker je bil menjava, da bi se mu bilo smelo odpovedati samo 1. ali 15. v mesecu; 16. v mesecu podana odpoved je prepozna. Sodisce je Tonea podučil, da je njegovo pravno razstiranje napadno: § 234 odst. 1. o zgovori o tem, da znača minimalni odpovedni rok 14 dni, ne predpisuje pa, da bi se odpoved morala podati na točno določeni dan. Tudi delavci se napacnijo menijo, da se jim sme odpovedati samo ob izplačilih dneh. To razstiranje je napadno.

Nedavno so se nezaposleni kovinarji sestali na članski sestanku ter sklenili, da podjetje še enkrat odločno prostijo, naj jim tempička mezda, in steč v roku 8 dni. Ako bi jim podjetje vsaj izplačilo mezdu, se delavci ne zadržijo, da bi se odpoved morala podati na točno določeni dan. Tudi delavci se napacnijo menijo, da se jim sme odpovedati samo ob izplačilih dneh. To razstiranje je napadno.

Srednješolski telovadni nastop

Ljubljana, 26. aprila

Ministrstvo prosvete je tudi za letoski srednješolski let odredilo telovadni nastop srednje in meščanske šolske mladine. Ministrstvo utemeljuje svoj odločitev tako: »Da bi se pri učenicih razvilo življene znanje za telenske vaje in da bi čutili lepoto v skupnih manifestacijah discipline duha in telesa, kakor tudi da bi se srednješolska mladina vzpostavilila za plenljivo telovadnje in da bi šole imeli priljubljeno javnosti uspehi tudi tega dela in mladiščne vzorce, bodo ob koncu šolskega leta privedle v srednje učiteljske in gimnazije. Šole javno telovadijo.« Spored tega nastopa mora obsegati čim raznovrstnejše veje: brez orodja, z orodjem, na orodju, narodna kola s pesmijo in glasbo, šolsko atletiko, gimnastiko in tekmovalne igre, raznostenosti, skupine itd. Kot neka izjema bodo pa letos dijaldti in dajaljne višjih razredov izvajali proste vaje, s katerimi bodo nastopili jugoslovanski srednješolski tudi ob priljubljenu srednješolskemu šolskemu letu v Pragi.

V Ljubljani bo ta priveden na Stadion (Zadruga Stadion) je dala telovadilce brezplačno na raspolago) dne 7. maja ob 15. Spored obsega 8 nastopov, od teh so 3 delčki, 5 pa je delčki. Videli bomo mnogo pestrih skupin. Gotovo najpresteviljši je nastop vseh tretjih šol (360), ki bodo izvajale tri srbske kola s pesmijo in glasbo, šolsko atletiko, gimnastiko in tekmovalne igre, raznostenosti, skupine itd. Kot neka izjema bodo pa letos dijaldti in dajaljne višjih razredov izvajali proste vaje, s katerimi bodo nastopili jugoslovanski srednješolski tudi ob priljubljenu srednješolskemu letu v Pragi.

V Ljubljani bo ta priveden na Stadion (Zadruga Stadion) je dala telovadilce brezplačno na raspolago) dne 7. maja ob 15. Spored obsega 8 nastopov, od teh so 3 delčki, 5 pa je delčki. Videli bomo mnogo pestrih skupin. Gotovo najpresteviljši je nastop vseh tretjih šol (360), ki bodo izvajale tri srbske kola s pesmijo in glasbo, šolsko atletiko, gimnastiko in tekmovalne igre, raznostenosti, skupine itd. Kot neka izjema bodo pa letos dijaldti in dajaljne višjih razredov izvajali proste vaje, s katerimi bodo nastopili jugoslovanski srednješolski tudi ob priljubljenu srednješolskemu letu v Pragi.

Številni delavci so dočeli tudi program bodi na terenu, predložili banskim upravam načrt sreza z ajdovimi pašicami ter statistiko domačih čebeljarjev. V zadnjem času pa se je bavalil odbor s predlogom, k čeblanskiemu zakonu ter novo naredbo za prevoz čebel na ajdovo pašo.

Številni čebeljarji so dočeli tudi program bodi na terenu, predložili banskim upravam načrt sreza z ajdovimi pašicami ter statistiko domačih čebeljarjev. V zadnjem času pa se je bavalil odbor s predlogom, k čeblanskiemu zakonu ter novo naredbo za prevoz čebel na ajdovo pašo.

Številni čebeljarji so dočeli tudi program bodi na terenu, predložili banskim upravam načrt sreza z ajdovimi pašicami ter statistiko domačih čebeljarjev. V zadnjem času pa se je bavalil odbor s predlogom, k čeblanskiemu zakonu ter novo naredbo za prevoz čebel na ajdovo pašo.

Številni čebeljarji so dočeli tudi program bodi na terenu, predložili banskim upravam načrt sreza z ajdovimi pašicami ter statistiko domačih čebeljarjev. V zadnjem času pa se je bavalil odbor s predlogom, k čeblanskiemu zakonu ter novo naredbo za prevoz čebel na ajdovo pašo.

Številni čebeljarji so dočeli tudi program bodi na terenu, predložili banskim upravam načrt sreza z ajdovimi pašicami ter statistiko domačih čebeljarjev. V zadnjem času pa se je bavalil odbor s predlogom, k čeblanskiemu zakonu ter novo naredbo za prevoz čebel na ajdovo pašo.

Številni čebeljarji so dočeli tudi program bodi na terenu, predložili banskim upravam načrt sreza z ajdovimi pašicami ter statistiko domačih čebeljarjev. V zadnjem času pa se je bavalil odbor s predlogom, k čeblanskiemu zakonu ter novo naredbo za prevoz čebel na ajdovo pašo.

Številni čebeljarji so dočeli tudi program bodi na terenu, predložili banskim upravam načrt sreza z ajdovimi pašicami ter statistiko domačih čebeljarjev. V zadnjem času pa se je bavalil odbor s predlogom, k čeblanskiemu zakonu ter novo naredbo za prevoz čebel na ajdovo pašo.

Številni čebeljarji so dočeli tudi program bodi na terenu, predložili banskim upravam načrt sreza z ajdovimi pašicami ter statistiko domačih čebeljarjev. V zadnjem času pa se je bavalil odbor s predlogom, k čeblanskiemu zakonu ter novo naredbo za prevoz čebel na ajdovo pašo.

Številni čebeljarji so dočeli tudi program bodi na terenu, predložili banskim upravam načrt sreza z ajdovimi pašicami ter statistiko domačih čebeljarjev. V zadnjem času pa se je bavalil odbor s predlogom, k čeblanskiemu zakonu ter novo naredbo za prevoz čebel na ajdovo pašo.

Številni čebeljarji so dočeli tudi program bodi na terenu, predložili banskim upravam načrt sreza z ajdovimi pašicami ter statistiko domačih čebeljarjev. V zadnjem času pa se je bavalil odbor s predlogom, k čeblanskiemu zakonu ter novo naredbo za prevoz čebel na ajdovo pašo.

Številni čebeljarji so dočeli tudi program bodi na terenu, predložili banskim upravam načrt sreza z ajdovimi pašicami ter statistiko domačih čebeljarjev. V zadnjem času pa se je bavalil odbor s predlogom, k čeblanskiemu zakonu ter novo naredbo za prevoz čebel na ajdovo pašo.

Številni čebeljarji so dočeli tudi program bodi na terenu, predložili banskim upravam načrt sreza z ajdovimi pašicami ter statistiko domačih čebeljarjev. V zadnjem času pa se je bavalil odbor s predlogom, k čeblanskiemu zakonu ter novo naredbo za prevoz čebel na ajdovo pašo.

Številni čebeljarji so dočeli tudi program bodi na terenu, predložili banskim upravam načrt sreza z ajdovimi pašicami ter statistiko domačih čebeljarjev. V zadnjem času pa se je bavalil odbor s predlogom, k čeblanskiemu zakonu ter novo naredbo za prevoz čebel na ajdovo pašo.

Številni čebeljarji so dočeli tudi program bodi na terenu, predložili banskim upravam načrt sreza z ajdovimi pašicami ter statistiko domačih čebeljarjev. V zadnjem času pa se je bavalil odbor s predlogom, k čeblanskiemu zakonu ter novo naredbo za prevoz čebel na ajdovo pašo.

Številni čebeljarji so dočeli tudi program bodi na terenu, predložili banskim upravam načrt sreza z ajdovimi pašicami ter statistiko domačih čebeljarjev. V zadnjem času pa se je bavalil odbor s predlogom, k čeblanskiemu zakonu ter novo naredbo za prevoz čebel na ajdovo pašo.

Številni čebeljarji so dočeli tudi program bodi na terenu, predložili banskim upravam načrt sreza z ajdovimi pašicami ter statistiko domačih čebeljarjev. V zadnjem času pa se je bavalil odbor s predlogom, k čeblanskiemu zakonu ter novo naredbo za prevoz čebel na ajdovo pašo.

Številni čebeljarji so dočeli tudi program bodi na terenu, predložili banskim upravam načrt sreza z ajdovimi pašicami ter statistiko domačih čebeljarjev. V zadnjem času pa se je bavalil odbor s predlogom, k čeblanskiemu zakonu ter novo naredbo za prevoz čebel na ajdovo pašo.

Številni čebeljarji so dočeli tudi program bodi na terenu, predložili banskim upravam načrt sreza z ajdovimi pašicami ter statistiko domačih čebeljarjev. V zadnjem času pa se je bavalil odbor s predlogom, k čeblanskiemu zakonu ter novo naredbo za prevoz čebel na ajdovo pašo.

Številni čebeljarji so dočeli tudi program bodi na terenu

DNEVNE VESTI

— Spomenik kralju Petru I. na Sušaku. V nedeljo 8. maja bo na Sušaku svedeno odprtje spomenika kralju Petru I. Osvojitelju. Spomenik je delo kiparja Vinka Matkovića.

— Ustanovitev državnega zavoda za preučevanje gospodarstva. V finančnem zakonu za leto 1938/39 je pooblaščilo trgovinskemu ministru, da lahko po odobritvi ministrskega sveta izda odredbe z zakonsko močjo o ustavnosti zavoda za preučevanje narodnega gospodarstva. Naloga tega zavoda kot samostojne državne ustanove bo v sporazumu z interesiranimi gospodarskimi ustanovami sistematično proučevati gospodarsko življene ter obveščati javnost o stanju in razvoju našega narodnega gospodarstva.

— Ita Bina v Osijeku. Jutri prispe iz Beograda naša rojakinja filmska igralka Ita Klin. V Osijeku ji pripravljajo pravčen sprejem. Zvezberi si predre uprave osjeških kinematografov srečan banket, v četrtek pa bo delila avtograme, popoldne in zvezber pa bo prisestovala premieri svojega filma "Princess koraldi".

— Slovenci v Ameriki. V Milwaukee sta umrli Karel Kuščar, star 28 let, rojen v Ameriki in Jože Trkljak, star 49 let, doma iz Dolenje Stare vasi. V Sheboyanu je umrl Janez Keržar, star 67 let, Robdini Tomazin v istem kraju je pa umrl dve leti star sinček Adol. V Chicago je umrl 15-letni Jošip Anžur. V Clevelandu sta umrli Franc Horvat, star 60 let, doma iz Ambroža in Martin Muster, star 66 let, doma iz vase Koževcev. Iara Zagradec. V Luzernu je umrl Jože Volkar, star 52 let, doma iz Škofije. V Calometu je umrl Janez Šterk, star 68 let, doma iz Starega trga pri Kočevju. V Ročestrju je umrl Miha Skerl, doma iz Zemna pri Ilirske Bistrici. V Bradleyu je umrl Matija Klobučar, star 66 let, doma iz okolice Podzemlja v Beli Krajini.

Kino Union — Tel. 22-21

HANS MOSER v politični satiri

MOJ SIN, GOSPOD MINISTER

Danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri

— Nova skladba. Zorko Prelovec: Pomlad. Mešani zbor z tarintskim solom na besedilo Mare Tavčarjeve. Poklonjen skladatelju dr. Antoniju Schwabu ob njegovi 70 letnici. Zbor bo prvo izvajalo Celjsko pevsko društvo v Celju.

— Zadnje upanje — Hitler. V Zupanji živeli Dalmatinec Božo Vukovič je bil dolga leta v Ameriki in svoje prihranke je nalačal v Dunajske državne banke, ki mu zdaj že skozi 20 let poroča, da je njegov denar propadel, odnosno po potomcu Avstro-ogrške izgubljene vrednosti. Zdaj ko je izginjal iz zemljevidova Še Avstrija se je obrnil Vukovič pismeno na Hitlerja s prošnjo naj mu pomaga. Zadnje moje upanje je Hitler, pravi starec in potpreživo čaka.

— Sloveni radi pojem v veseli družbi, nadzdravljamo gostom in godovnikom z zdraviam, ki jih imamo v oblici. Starčje so že pogubljene, mladi rod jih več ne pozna, zato je prav, da je prišlo na misel starenu narodnemu pevcu Franetu Rusu, da je stare napitnine zapisal in jih za muziki zbor pravstno harmoniziral ter izdal v samozaložbi. Dosedaj so izšli 3 zvezčki z 4 napitnicami (Bratje, bodimo veseli. Živi. Živi do neba. Gospovnica. Mi pa oslanemo kakor smo bili) v pričnični žepni obliki. Zvezčki se dobre v vseh ljubljanskih knjigarnah po ceni 2 din.

— Ali so bili Hitlerjevi predniki iz Koprivnice? V matičnih knjigah rimskih katoliških cerkva v Koprivnici je večkrat zabeleženo ime Hitler. Nekemu otroku sta bila za botra Francisca Türk in Rosdija Hitler. Med krščenjem je pa vpisan Adolf Hitler, sin Cecilije Hitler. Iz tega bi se dalo sklepati, da je bil eden izmed Hitlerjevih prednikov morada rojen v Koprivnici.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno, nestanovitno vreme s padavinami. Včeraj je deževalo v Ljubljani, Mariboru in Zagrebu, davi je pa začelo snežiti v Ljubljani. Na višji temperaturi je značala v Špilju 17. v Beogradu 16., na Sušaku 12. v Sarajevo 10., v Zagrebu 9., v Mariboru 7.1. v Ljubljani 6.5. Darije je kazal barometr v Ljubljani 760.9. temperatura je značala 18.

— Nesreča in nezgod. 26-letni tesar Janec Picek in Sanečega, ki padel včeraj s kolesa in dobil hude notranje poškodbe. Krojaski vajence Marian Lindič stanuje na Grajski planoti 1. je padel, se opraskal po živodu in zadobil notranje poškodbe. Trgovski vajence France Kogoj je padel s koleso nekje pri Podutiku in dotolj notranje poškodbe — Janeza Mencina, delaveca v kemični tovarni, stanuječega v Zeleni jami, je včeraj brolni konj v desno roko in mu jo močno poškodoval — Služkinjo Tinko Zalaznikovo, zapošljeno na Erijeveči cesti 18. pa je ugrizel po pes v levo roko in ji jo razmorsal. Vsi poškodovanec se zdravijo v splošni bolniči.

— Nevaren krošnjar. Kako smo že poročali, je nekdo včeraj ponoči na 22. t. m. v Prostoročju Posojilnici in hranilnici v Železnikih, v Šelski dolini. Sedaj je ugotovljeno, da je bil vložilec 30-letnji krošnjar Jakob Belič iz Bosne ali iz Dalmacije. Blagajno je navrnil prav strokovnjaku, vendar ni prišel do denarja, ker je pobegnil. Preden je bila odprtina zvrtna. Škoda na navrnilni blagajni znača 1000 din. Belič je imel najbrž pomagače, ki so pa tudi izginili.

Iz Ljubljane

— Ij Za sklenitev kolektivne pogodbe v stavbnih strokih. Včeraj je bila prva obravnavava, ki jo je sklejala banska uprava po uredbi o minimalnih mezdah in sklepanju kolektivnih pogodb, zaradi spora med stavbnimi delavci in delodajalcem. Po uredbi morata biti dve obravnavni, preden je delavstvu dovoljena svobodna sindikalna akcija. Včeraj prva obravnavna ni bila končana. Nadaljevala se bo v četrtek. Upanje je, da bo v četrtek prišlo do sporazuma ter da ne bo treba sklicati še druge obravnavne. Že včeraj je prišlo do delnega sporazuma in kaže, da je dovolj spravljivosti na obeh straneh.

— Ij Umrl v Ljubljani od 15. do 21. t. m. Gantar Anton, 64 let, kleparski mojster, Istenič Franc, 77 let, zasebnik, Kuščer Ana, roj. Bajt, 67 let, zasebnica, Gregore Ivana, 67 let, zasebnica, Sepin Pavlina, roj. Ferl-kirchner, 59 let, žena Želj, uradnika. Gostiša Marjeta, roj. Ljubič, vdova železničarka v p. Goreme Marija, 40 let, žena strojnika, Cvirk Prane, ruder. Vidovdanska cesta 9. Lozar Gatršček, 70 let, trgovka. Gorjup Alojzij, roj. Zorko, 54 let, vdova učitelja Skofizija. Viljemina, 66 let, zasebnica, Orehek Martin,

61 let, mestni uslužbenec v p. Spalha Franč, 48 let, Dunaj. V ljubljanski bolnični umrl: Košir Ivana, roj. Lesar, 57 let, bežerica, Sodražica pri Kočevju. Perkoč Josef, 68 let, dminar, Ilava, gora pri Kočevju. Mondulič Tlka, 47 let, poslovodkinja. Zagorja ob Savi, Lah, Rosalja, 46 let, kuhanica, Maribor. Studenc, Grčar Peter, 86 let, posestnik. Dragomelj, obč. Podgorica pri Ljubljani, Hroat Amalija, 21 let, hrnčarka, Gorjane Slavka, roj. Banda, 46 let, žena gostilnjarja, Petrič Maria, roj. Glazar, 43 let, žena delavca, Gradiškar Marija, 48 let, kuhanica, Strahomer pri Tomišlu. Nagode Ivan, 78 let, vpok. žel. sluga, Sluga Ana, roj. Kuščar, 55 let, žena vpojkoj, strojnica drž. žel. Erken Anton, 4 in pol meseca sin delavca, Bulovčica, obč. Selce. Kvass Leopoldina, 32 let, dminarica, Koritno, obč. Optonica pri Konjicah, Gostilča Ljudmila, roj. Dolenc, 22 let, žena lezanga manipulanta, Blekova vas, obč. Gorenji Logatec. Kordić Rudolf, 31 let, sin hikarja, Režec pri Loškem potoku. Antner Peša, roj. Bernik, 46 let, žena delavca, Lagier Draga, roj. Šušteršič, 20 let, žena žolakega služega. Repč Vinko, 61 let, višji policijski stručnik v p. Mihelič Antonija, 61 let, guvernerata, Novi Jarše.

— Ij Izbranom je nek priznanje. Nad Valo Bratincatu bo abhajen tega 13. maja. Litar an lip je pa pamenil jubilarni, pitačljivost, atkar hud pa žaganci, ka svit pamjnje. Nu, pa sma rječi, da bama takat ka bu Tine v teatru jubiliran, use tak pristima, da bjejdem Izbran na bu manjan. Ka pa vima, de je Izbran na pa nehnih prjalju pauhna Lblana, tud huaniku prakajem, da bu maugu Tine ta sij jubileum dvakrat al pa se cel trikrat abhajet, da bada parši usi na varsta. Prazne, da se za tista slavnosti čist nikte naša učije, ane »Lumpartica«. Ka pa vima, da Tine ni bio u žulejn prau nikal za lumenje, nas ima pa prau ris firce, kakšne baje ti lumenje, kjer bu tud Tine zraum. Nu pa bama ži se mal patrpi, ka je jubileum skuar čist pred urati. Tine! Mi te imama rad, jan se veselima na tuj dan.

— Ij Teknike za razpisane rasprave kina Uniona. Najkasneje do jutri pošljite kinu Unionu rešitev ugaanke razpisane v načini po nedeljski (včerajšnji) Številki. Izrečite inesrat in napisite imena vseh dveh filmovih igralk, ki jih predstavlja slike v inseratu. Izpolnite vse dane pogode, da dobite potrebni kupon za žrebjanje lepilj in dragocenih daril t. j. zlate ženske ure in srebrne dose za cigarete.

— Ij KINO SLOGA, tel. 27-30
Danes poslednjič!

DAN OSVETE
Radio oddajna postaja v oblasti gangsterjev!
Kot dodatek kulturni film BORNEO.

— Ij Predavanje v Ljubljanskem klubu. V petek 29. t. m. bo predaval v Ljubljanskem klubu urednik »Slovenec« g. dr. Tine Debeljak o predmetu »Pečakov pogled na čoško zgodovino kot najvažnejši oblikovalec današnje češke kulture«. Predavanje se prizne ob 19.30 takoj po zaključku obnove zbiranja, ker opozarja na posledice anarhije in na zlorabljanje patriotizma. Voditelji črne legije so umazani trgovci in špekulantji s patriotizmom. Za sodobno Evropo je ta film dobra lekcija iz Amerike in obenem nevsičiva apološija demokracije. Razume se, da je film zelo napet, toda tudi v tem pogledu brez pretiravanja. Igralci so vsi dobri, s preprčevalno enostavno igro podajajo kos pristnega življения iz področja, ki se mora končati nedolčeno. Trifunovic je igro iz neznanih vrokov prekinil in bo danes zmanjšal skupaj. V zatemku škotska otvoritev med Kostičem in Sorlijem je pozneje zavila v prusko partijo. Beli je igral v svojem običajnem slogu, ki je sličen tudi Sorlijevi igri. Po zamenjavi najtežjih figur je črn zgradil silno pozicijo in beli ni imel nobenih izglebov. Po mnogih brezuspešnih manevrib.

— Ij Otok za otroka je geslo dobrodelne mladinske akademije, ki bo v četrtek 5. maja v franciškanski dvorani v korist stomačnega otrokom. Kdor je že kdaj viden ljubljanske nastope naših soljarjev, so ga gotovo tako ganili, da bo obiskal tudi to prireditve. 5. maja se bo do koseci učenci raznih ljubljanskih ljudskih soi in otroških vrtec, kdo bo pogumnejši in boljši. Ker vado, da bo dohodek akademije porabiljen za njihove siromašne tovariše, pričakujemo, da ne bo ostal noben sedež prazen.

— Ij Ženska sekacija Jadranke straže vabi svoje članice na sestanek v netočniku v sredo 27. t. m. ob 17.

— V sredo bo spet nabiralni dan za metne uborce. Oblike, perilo, obutev, posajstvina in drugo blago prav dobro služijo siromakom, ki marsikaj tegu pogrešajo. Ker je med našimi občani mnogo takih, ki gotovo morajo nekaj tegu blaga pogrešiti, bo uspeh nabiralnega dneva zanesljivo velik. Nabiranje bo na Vodnikovem trgu pred spomenikom le ob suhem vremenu.

— Ij Kino Union opozarja lastnike vstopnic s številko 1534, 7356, 7786, 8891 in 8897, ki so bile izbrane za nagrade filmov »Zloraba zaupanja«, da dvigajo dobitke do 28. t. m. Dobiti, ki do tega dne ne bodo dvignjeni, bodo ponovno izbrane.

— Ij Lenart v dveh skupnjah. V nekih gospodinji v Škofji so je sreči pojavil mlad, postaven moški, ki pa ni hotel sestti in odložiti težke skupnje. Ostal je pri točilni misi, kjer je praznil kozarček za kozarčkom, dokler se ga ni načukal. Slednji je bil ozril in sedel. Ker je bil ves omamljiv, so mu jeli drugi slasiti skupnje; da ima na sebi kar dve skupnje. Fant se je takoj zazdel sumljiv detektivu, ki je stopil k njemu in ga vprašal, od koder ima dve skupnje. Lenart D. bivši hlapec, doma odnesek do Štefanke, se je hitro streznil. Hotel je pa pribolj, pa ga je detektiv zadržal. Moral je editi z njim in na stražnici se je izkazalo, da je bil Lenart prejšnji dan na stanovanju svojih znancev, kjer se je nabral že razprodal. Znabje se ni mogel le suknje in ta ga je izdala.

— Ij Vtom v trafiču. Danes ponoči je bilo vložljeno v trafičko v Domžalski ulici v Vodmatu. Vložilci so iskalci denar, pa ga niso našli, kaj prida. Odnešli so le nekaj drobišča in pa za okrog 1000 din raznili poštih vrednotne ter tobačni izdelki. Policija je prišla do delnega sporazuma in kaže, da je dovolj spravljivosti na obeh straneh.

— Ij Umrli v Ljubljani od 15. do 21. t. m. Gantar Anton, 64 let, kleparski mojster, Istenič Franc, 77 let, zasebnik, Kuščer Ana, roj. Bajt, 67 let, zasebnica, Gregore Ivana, 67 let, zasebnica, Sepin Pavlina, roj. Ferl-kirchner, 59 let, žena Želj, uradnika. Gostiša Marjeta, roj. Ljubič, vdova železničarka v p. Goreme Marija, 40 let, žena strojnika, Cvirk Prane, ruder. Vidovdanska cesta 9. Lozar Gatršček, 70 let, trgovka. Gorjup Alojzij, roj. Zorko, 54 let, vdova učitelja Skofizija. Viljemina, 66 let, zasebnica, Orehek Martin,

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Torek, 26. aprila: zaprt
Sreda, 27. aprila: Pocojnik. Izven. Začne cene od 20 din navzdol
Četrtek, 28. aprila: Izpit za življenje. Red
Četrtek, 28. aprila: Izpit za življenje. Red

Petak, 29. aprila: zaprt
Sobota, 30. aprila: Bela bolezni. Izven. Začne cene od 20 din navzdol

Nedelja, 1. maja: Ob 15. uri: Rdeče rože. Izven. Začne cene od 20 din navzdol.
Ob 20. uri: Izpit za življenje. Izven. Začne cene od 20 din navzdol

OPEKA

Začetek ob 20. uri

Torek, 26. aprila: Madame Sans Gene. Red B

Sreda, 27. aprila: Rigoletto. Red Sreda.

Četrtek, 28. aprila: Jakobinec. Red A.

Petak, 29. aprila: Ob 18. uri: Prodana nevesta. Dijaske predstavice. Globoko začne cene od 16 din navzdol

Sobota, 30. aprila: Tosca. Gostuje Josip Rijavec. Izven.

Nedelja, 1. maja: Madame Sans Gene. Izven. Začne cene od 30 din navzdol.

★

Gostovanje tenorista Josipa Rijavca, člana beograjske opere. Po daljšem premoru bo imelo naše občinstvo zoper z priliko slišati v učinkoviti partijski slikarji Cavarossi in Puccinijevi operi »Tosca« tenorista Rijavca, ki steje baš to partijo med svoje najbolj uspele, v katerih prihaja blagomnost njegovega petja do načelne izvajalcev.

— Ij Izbranom je nek priznanje.

— Ij Kino Matica: Pod črno kinko. S prično ameriško režijsko spretnostjo je v tem filmu prikazana usoda tovarniškega delavca, ki se je dušil in telesom predal »črni legiji«, teroristični organizaciji, znani pod imenom Ku-klux-clan. Po vsebinini je film nekoliko tendenčen, a teden je zavzet na zlorabljanje patriotske. Voditelji črne legije so umazani trgovci in špekulantji s patriotizmom. Za sodobno Evropo je ta film dobra lekcija iz Amerike in obenem nevsičiva apološija dem

Ljudje na zatožni klopi

Vlomilice, ki je slabo podkovan v paragrafih — Izsiljevanje je zamjenjal z lojalnostjo

Ljubljana, 26. aprila

Zidarski pomočnik Bakše Ivan iz Spodnjega Zadobrova je sedel že lani v aprilu na zatožni klopi pred sodniki malega senata zaradi tatvina. Teden je deloma priznal krivdo, deloma so mu dokazali krivdo, v kolikor je že zanikal in fant je bil obsojen na 6 mesecev strogega zapora. Oprošen pa je bil glede tatvine zlate ženske ure, ki jo je nekdo izmakinil iz stanovanja Terezije Grainer na Kongresnem trgu. Bakše je kazzen prestal in je nekaj tednov užival slobodo ter iskal nove prilike za tatvino. Policija ga je zopet aretirala in tedaj se je zgodil skoraj čudež: Bakše je priznal, da je ukradel tudi zlate uro, zaradi katere je prišel že v aprilu na sodišče in bil oprošen. Najbrže je fant misil, da je ta zadeva že zastarana. Na paragrafe se pač ni spoznal Pravica za pregon gledje ure ni bila zastaranja. In Bakše je te dni zopet sedel na zatožni klopi.

Otoženec se je zagovarjal, da je vedril v hišo in tako slučajno stopil v odprto stanovanje in izmakinil zlatu uro, ki je bila vredna 1000 din. Po izjavji prič na je bilo na dlanu da je Bakše vlomlj v stanovanje po vsem pravilih zločne vložne obrti. Obsojen je bil še na 4 mesecev strogega zapora in na izreubo častnih državljanških pravic za 3 leta.

SKODA BI BILA LAHKO OGROMNA

Pekovski pomočnik Mirko Čurčinovič se je 21. marca sprehtjal po gozdu pri vasi Zvirče in tako mimogrede začaščal kup slike dračja na posestvu trgovca Dolanca Franca. Fant se ni zmenil za ognj, ki se je začel hitro širiti na vse strani, temveč jo je ubral proti domu. Na strehi je nekdo prišel tja v blžino in je ogenj opazil, poklical na pomoč bližnje kmete ki so z velikim naporom ogenj omejili in pogasili. Zgoraj je samo 20 mladih smrek, ogrožen pa je bil veliki gozd na obeli strani grabeja, v katerem je pekovski pomočnik začaščal dračja.

Otoženec se je zagovarjal, da ni imel slabega namena, kar tako za spremembijo začaščal dračje. Sodniki malega senata so ga obsojili na 5 mesecev strogega zapora po § 188/1 k. z. zaradi zločinstva zoper občino varnost ljudi in imetja. Ako bi požar drugi ne opazili ob pravem času, bi lahko nastala milijonska škoda z gozdnim požarom.

OROZNICA JE NAHRULIL

Posestnikov sin Janez Mikar iz Viševka pri Starem trgu je 23. januarja ponoci na hruli orožnika Radomirja Jankoviča. Oz-

merjal ga je takole: »Proklet pankrt, srbski hudič! Kaj bodo mene tukaj Srbki komandirali, ker sem jaz Slovenc. Naš gred v Srbijo, kaj delajo tukaj pri nas!« Otoženec se je zagovarjal, da je bil vinjen, ko ga je srečal orožnik in ga pozval k redu, zanikal pa je, da bi orožniku s takimi besedami nahrušil. Orožnik je kot priča izpovedal, da je otoženec izrekel vse inkriminirane besede. Mikar je bil obsojen na 14 dni zapora in na 120 din denarne kazni.

BANKOVCE JE SPRAVIL V CEVELJ

Mlaodečnik Ignac P. se je spazil v hišo svoje sosedje in je s sekiro odpril omaro, v kateri je imela soseda denar. Tega dne je šila soseda na romarsko popotovanje, mladič je zaradi tega neoviranov vdril v hišo, doma ni bilo nikogar. V omari je našel 1800 din. Kovance je spravil v žepa, bankovec pa v ceveld. Po vsemu se je najprvo okrepljal v neki gostilni, nakar se je odprial proti Kamniku, kjer je tam nameraval kupiti novo obliko in si privočiti kakšno pustolovščino. Že med potjo so ga orožniki prijeli. Sprva je zanikal tatvino, ko so ga preiskali in našli v zepih kovance in bankovec v ceveld. Je fant skesanov priznal, da je denar ukradel sosedi. Tudi pred sodniki je zlodič priznal in zatrejal, da ne bo nikoli več kradel. Prisodili so mu 5 mesecev strogega zapora.

ZAGOVOR NA SLABIH NOGAH

Zastopnik neke tvrdke na Jesenicah C. Franc je priznal, da je postal nekemu finančnemu pismu, v katerem mu je sporočil, naj mu takoj plača 3000 din in s tem poravnava škodo, ki jo je imel, ker ga je finančar naznani. Obenem je otoženec zagrožal, da bo finančarja ovadil oblastem, ker ve o njem marsikaj, zaradi česar bo finančar prestavil zopet v Bosno, od koder je prišel na Jesenic. Otoženec se je zagovarjal, da je hotel biti naprav finančarju samo lojalen. Namesto da bi ga takoj ovadil, ga je opozoril, da ga ima v rokah. Finančar naj bi plačal tistih 3000 din kazni namesto otoženca pa bi bilo vse v redu. Finančarju seveda se na misel ni prislo, da bi se dal na tak način izsiljivati, temveč je izsiljevalce ovadil. Otoženec nikakor ni šlo v glavo, da se je pregrel proti paragrafom, ko je hotel biti samo lojalen. Sodnik mu je prisodil 15 dni zapora in 120 din denarne kazni. Kazen otoženec ni sprejel. Izjavil je, da ni bil še nikoli kaznovan in da ta ga finančar in njegova žena prehranjuje. Žena prehranjuje, ker je do danes zaradi njenih besed izgrevanja vse vsebine, ki so bile v sestavu finančarjevega sestava. Dr. Carrel obdelava biološko stran problema, mehanično stran pa je paoveril Lindberghu, ki se je za njegovo delo zelo

zurčarice, je bil Gorski, zunanje in po svoji igri popolnoma ustresljiv, a pevec, ki le igra.

Posebno odlično kreacijo je podal Peček s Fouchéjem, ki ga izvaja z duhovito dodelno karakterizacijo in je z njim iznova dokazal, da je z njim drama izgubila velik talent. Ga. Smerkolova in ga. Japljeva sta bili elegantni, realistično verjetni gradi domači, prva neapeljska kraljica Karolina, a druga princesa Luce, Edina. Igrališča, po maski in nastopanjem prav dober Napoleon v 3. dej. je Janko; le tiste, ki cepljava beganja bili sčasom polovico manj, ker Napoleon ne morebiti karikatura niti v operi.

Bilo je dosti cvetja, a bolj pičlo aplavza. Niti finale 1. dej. z marcellino v zboru in orkestru ni vignal, da bi manje apetitna publike povodov drugje vzklopila Nerazumljivo! Ako se ne bomo znali niti več raztrogotiti ali navdušiti, mora matvilo iz pastterja in lož kajpov vplivati na oder kakor stana na cvetove češnje in slivice.

No, pa znodi se je razgibalo in razvenila na naša publike — bratča čisto druga! — vendarne. Dvignila jo je debitantka Heybalova s svojo dražestno Marinko. Veseli smo je bili, ker zopet je potrdila, kar je obetala kot Djula v Gotovcem: »Eru: dekle ima lep, prodoren glas, je muzikalna in trdna v svoji parti, da poje brez treme in brez oklepanja taktirke, prima prehode iz pianina na forte odlično, okusno, izgovarja besedilo vrgljeno in kaže v mikini, gestira in v izgovarjanju vseake misli in važne besede izredno inteligenco.

Nastopala je kakor bi bila odra že veje na. Dasi je partija težka v vsakem pogledu, ni omagala nikjer v vzhod naporu vzdrlala celo na najbolj opazni točki: »Oh, to boli ...« — Skratica: žela je velik, popoln uspeh, neprestane aplavze in kup začudenih rok.

Poleg nje je nastopil kot Janko konzervatorist Gostija. Prvič na odru v tako težki in vredni parti, to ni šala, temveč smelo tveganje. Poznam tega mladega tenorista in sem ga čul s klavirjem na konzervatoriju. Zato povern, da ga je tremna naravnost dušila. Da je in potkal je jedva polovico svojega glasnu. Vendar je vedček potkal, da ima lepe visine, probojnost, okus in že dočak znanja. To je tenorist, ki obeta že vse najlepše, ko se razvije. V igri je seveda že okoren in je podal pravilna rednega Saljapinova mogočna glas s koncertov in oper. Pogrebni obredi so se pričeli v ruski cerkvi. Krsta s Saljapinovimi zemskimi ostanki je stala na katafalku, pokritem z rdečim znametom in je bila vsa zasuka s cvetjem. Med neštetičimi venci in šopki je vzbujal največjo pozornost skromen šopek, ki ga je poslala pevca na krsto solska mladina iz Saint de Luz, kjer je imel Saljapin velik v političnem vrtu. Cvetje za ta šopek so natrghali otroci na Saljapinovem vrtu. Pred kristo je bila položena velika blazinica, na kateri so bila razprostrita vsa običajvanja, katera so bila dobila Saljapin med svojo slavno karijero od vseh vladarjev Evrope, zasebeni od ruskega carja do Mussolinija.

sov ne igra seveda nobene vloge. Vendar pa pariški listi miso pozabili naglasiti, da je vsej pri dopolnilnih volitvah v senat zmagal Blum proti Hitlerju v razmerju 4 : 2.

Šaljapinov pogreb

Na velikonočni pondeljek je bil v Parizu pokopen največji pevec današnje dobe Fedor Saljapin. Za zadnji poti ga je spremljala vsa rodbina vseh deset otrok, tudi Boris Saljapin, ki je prišpel iz New Yorka nekaj ur pred pogrebom. V žalnem sprevodu je bil vedček tisoč Parizov ob vajočem Rusov in Francozov, ki so poznavali Saljapinov mogočni glas s koncertov in oper. Pogrebni obredi so se pričeli v ruski cerkvi. Krsta s Saljapinovimi zemskimi ostanki je stala na katafalku, pokritem z rdečim znametom in je bila vsa zasuka s cvetjem. Med neštetičimi venci in šopki je vzbujal največjo pozornost skromen šopek, ki ga je poslala pevca na krsto solska mladina iz Saint de Luz, kjer je imel Saljapin velik v političnem vrtu. Cvetje za ta šopek so natrghali otroci na Saljapinovem vrtu. Pred kristo je bila položena velika blazinica, na kateri so bila razprostrita vsa običajvanja, katera so bila dobila Saljapin med svojo slavno karijero od vseh vladarjev Evrope, zasebeni od ruskega carja do Mussolinija.



Lindbergh

lastnik pustega otočka

Kupil ga je, da bo mogel na njem nemoteno pomagati dr. Carrelu pri konstruiranju umetnega sreca

V Renanovem rojstnem kraju Tregueriu v francoskem departementu Cote du Nord je bila pri notarju ozi dan podpisana pogodba, s katero odstopača dediči francoskega skladatelja Ambroisa Thomasa otoček Illico ob bretonski obali soproni slavnega raziskovalca Carrelovi. Pravi lastnik otočka je bil polkovnik Charles Lindbergh, zračni zmagovalec oceania in zanj je Carrelov podpisala pogodbo. Lindbergh dela z dr. Carreloom na umetnem srcu, ki je bilo ločeno razstavljeni na pariški svetovni razstavi. Dr. Carrel obdelava biološko stran problema, mehanično stran pa je paoveril Lindberghu, ki se je za njegovo delo zelo

valci otočka so prepovedali nihčem voditi na otoček radovedneže. Učenjakov motorni čolni skrbi za najnajnejše zvezle z zunanjim svetom, drugače se pa ne sme nihče ustaviti pri pustem otočku. Lindbergh ima za bazo otoček svojega prijatelja, kamor se lahko spusti z letalom, na svoji otoček se pa da odpeljati s Carrelovim motornim čolnom. Naselile sta se v gradcu fevdalnega sloga, kjer je v dvoranah prevela Adeline Patti in v katerem so se rodile Thomasove opere — tudi slavna »Mignon«. Zaenkrat še ni znano, ali ostane Lindbergh na otočku trajno, misijo pa, da bo živel na njem samo čez poletje, ker bi bilo pozimi življene na tem pustem otočku prepolgočasno.

Vrtnar na morju

Andre Gartier je edini francoski vrtnar, ki goji, zaliva in presaja cvetnice sredni morja. Ta plujoči vrt je seveda na najmodernejšem francoskem parniku »Normandie« in Gartier je poverjen načela načela, da je tudi na hrenpel po miru, da bi lahko živel ločeno od bučnega sveta, ki je bil mlademu narodnemu junaku Zedinjenih držav tolkokrat neprizeten. Drugač je na otočku nič privlačnega saj je to le gredama skal, ob katerih bodo tajo morski valovi, viseči tu pogosto 15 do 20 m. Ob plimi se morje tu peni in buči okrog skal, ob oseli pa odnaša pesek, iz katerega se prikazujejo ostre peščne s stariškim bretonskim gradicem na vrhu. To je bil sedež francoskega skladatelja Ambroisa Thomasa, ki je bil zgradil na tem otočku grad, divje romantično bivališče, kamor je vodil prijatelje, ki so našli tu prave kulise romantičnega razpoloženja in sanj.

Dobre pol ure vozi motorna ladja od najbližje ribiške naselbine na obali in prebi-

zanimal in se z neverjetno potprežljivostjo lotil problemov, katerim bi bil slavni biolog tehničko težko kos.

Dr. Carrel, čigar dela financira Carnegijev zavod, je potreboval mire. Zato se je naselil na otočku Saint Gildas. V njegovih sosedinjih je zdaj kupil drugi otoček Lindbergh. Vse kaže, da je tudi on hrenpel po miru, da bi lahko živel ločeno od bučnega sveta, ki je bil mlademu narodnemu junaku Zedinjenih držav tolkokrat neprizeten. Drugač je na otočku nič privlačnega saj je to le gredama skal, ob katerih bodo tajo morski valovi, viseči tu pogosto 15 do 20 m. Ob plimi se morje tu peni in buči okrog skal, ob oseli pa odnaša pesek, iz katerega se prikazujejo ostre peščne s stariškim bretonskim gradicem na vrhu. To je bil sedež francoskega skladatelja Ambroisa Thomasa, ki je bil zgradil na tem otočku grad, divje romantično bivališče, kamor je vodil prijatelje, ki so našli tu prave kulise romantičnega razpoloženja in sanj.

Dobre pol ure vozi motorna ladja od najbližje ribiške naselbine na obali in prebi-

In prim ob taki priliki se je zgodilo to. Dekle to so slišala Mola krikniti in potem so videla samo dva moža, kako sta jo potegnili v grmovje. Vse so se prestrašeno razbiralj in samo eni je šinila v glavo pametna misel, da je zaklhalca tja doli po vodi. Preden so pa tam doli kopajoči se moški razumeli njen klic in odhiteli po sledovih. Mola je bila ugrabljena.

To bo običajna ugrabljevanje žensk — je dejal v bližini stojči inspektor Braum svojemu uradniku Sketch, ki je slišal te besede, se je porogljivo nasmehnil. Ne, to niti malo ni bilo verjetno, kajti bežeči Kanaki je vedel, da bo Taupou ugrabljen... Ostro se je ozrl po zbranih možih in naenkrat je kriknil v gručo:

— Kje je Vahititipo? — Vahititipo, mož, ki si je bil tistega dne poboval lase z belim koraldnim praškom, je bil odsoten.

— Kje je Tananiviri? — je kriknil znova... in kje je Tananiviri?

Tananiviri je z možmi na lov — se je začel od zadaj boječ glas. Sketch se je združil. Hitro se je prerinil skozi gruč domačinov in zgrabil dotičnega moža za rame. Da, bil je mož, s katerim je Tananiviri tistega dne govoril. Bilo je, kajkor da so bili lopovi tu med nič hudega slutečimi domačini.

— Kaj lovi Tananiviri? — je sirkni. Mož je posvel oči, ker ni mogel prenesti ostrega pogleda.

— Povem ti, kaj lovi, — je nadaljeval Sketch takoj in na vso moč je stresel Tongajca, — to je

mongamongai umaṅga (ščurek), in obrnil se je k inspektorju Braunu, rekoč:

— Laho bi vtaknil tega moža v zapor. Tako bi vam vsaj povedal, kje me bo treba iskatki, če bi se nočoj izgubil. In če mi hočete storiti uslužo, vzemite s seboj še mojo Nikio. Če se zjutraj vrne, prideš ponjo, če ne pride pa ona pome v vašem spremstvu.

Zaščetal je nekaj Nikii in pokazal na inspektorja. Nikie je zarenčala in mirno obsedela, zroc za svojim gospodarjem, ki je bil izginil v grmovju.

Sketch je tekel mirno in vztrajno. Vedel je, za kaj se je odločil. Boril se je proti ljudem, ki prekašajo druge po inteligenci. Dokaz je bil v tem, da so dve leti nekaznovano uganjali svoje zločine. Ce se je bilo mogoče zaneseti na Kanakijeve besede, so imeli svoje skrivališča v mua, bivšem pokopalnišču poglavjarjev, kar je zopet pomenilo nadaljnji zaključek. Med zločinci ni bilo nobenega belokozca. Slo je torej verjetno za nekakšno versko sekto, prinašajočo žrtve neznanemu bogu. Noben belokozec še ni bil stopil v mua. To je bilo povsem izključeno, ker bi ga bili na mestu ubili domačini, ki so bili v tem pogledu neizporna. Končno je pa tudi vlada sama prepovedala belokozcem dostop na tabu zemljo, ker se je bala nemirov, ki bi bili v tem primeru gotovo nastali med domačini. Sketch je vedel, da bo moral umreti, če bi ga začačili domačini — in v načinu usmrtnitve so bili vsi tu sila iznajdljivi, — ali pa se mu bo posredilo uiti, toda preganjala ga bo policija.

E KIRCHBERGER:

Malokaj,

romant otočku

</div